

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Telefon: (06-1) 443-5573, Telefax: (06-1) 443-5733

BM telefon: 33-104, 33-140, BM telefax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/1238/11/2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **Sz. Á** kecskeméti lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 168/2011. (IV. 27.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a felvilágosítás-adási kötelezettség nem megfelelő végrehajtása tekintetében a panaszt

e l u t a s í t o m,

minden egyéb vonatkozásban az eljárást

m e g s z ü n t e t e m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz (1539 Budapest, Pf.: 632.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Sz. Á kecskeméti lakos (a továbbiakban: Panaszos) 2010. augusztus 4-én beadványt juttatott el a Független Rendészeti Panasztestülethez (a továbbiakban: Panasztestület), melyet a Panasztestület kérdései alapján 2010. augusztus 30-án kiegészített. A Panaszos által kifogásolt események az alábbiak szerint foglalhatók össze.

2010. június 7-én 19:00 óra körüli időben, Kules községben két személy szerelemféltség miatt összeszólalkozott, majd az egyikük húsklopfólvál fejbe vágta a másikat, akinek betört a feje. Az események szemtanúja volt a Panaszos édesanyja. A sérült személyt a dunaújvárosi kórházba szállították, majd a Dunaújvárosból kiérkező rendőrök a bűncselekmény elkövetőjét, illetőleg a Panaszos édesanyját „elvitték” kihallgatásra Dunaújvárosba. A Panaszos megjegyezte, hogy az egyik szomszéd állítása szerint édesanyja „ittas állapotban volt”.

A Panaszos édesanyjának 21:15 órakor kezdték meg a tanúkihallgatását, majd 21:45 órakor fejezték be. Miután vége lett a kihallgatásnak a Panaszos édesanyját elengedték. A Panaszos szerint édesanyjánál nem volt pénz, továbbá feltételezése szerint ekkor már a busz sem járt, ezért édesanyjának gyalog kellett hazaindulni a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságról Kulcsra, ami egy 15 km-rel odébb lévő település. A Panaszos a kihallgatással kapcsolatos időpontokat az Adonyi Rendőrőrs előadójától tudta meg, akihez később átkerült ez az ügy.

A Panaszos édesanyját a 6-os számú főúton 22:50 óra körüli időben egy Adony felől Dunaújváros irányába közlekedő személygépkocsi a 66+300 kilométer szelvényénél elütötte. Édesanyját a dunaújvárosi kórház intenzív osztályára szállították, ahol a baleset következtében 2010. június 13-án elhunyt.

A Panaszos álláspontja szerint a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságon a kihallgatást végzőknek, illetve azoknak, akik tanúként „bevitték” az édesanyját, tisztában kellett volna lenniük azzal, hogy a kihallgatást követően édesanyjának valahogy haza kell jutnia. Azzal is tisztában kellett legyenek, hogy nincsen nála pénz és feltehetően a busz sem közlekedik már az éjszakai órákban. Ezek alapján tisztában kellett lenniük azzal is, hogy az édesanyja csak gyalog tud hazamenni, 10-15 km-t megtéve a 6-os számú főúton.

A Panaszos szerint a Rendőrség belekényszerítette édesanyját abba, hogy gyalog induljon haza, hiszen csak így tudott volna hazajutni. A Panaszos nem érti, hogy miért nem adtak neki egy fényvisszaverő mellényt, vagy miért nem szóltak neki akkor, amikor bevitték, hogy vigyen magával, mert majd gyalog kell hazamennie.

A balesetről a Panaszost, mint a gyermekét, illetve édesanyja öt testvérét nem értesítették. A dunaújvárosi kórháznak egy szociális munkása kezdte el felkutatni az édesanyja hozzátartozóit, mert neki adták ki azt a feladatot, hogy kezdje el intézni az édesanyja temetését közkölségen, mert hajléktalan (a Panaszos megjegyezte, hogy az édesanyja valóban Dunaújvárosban, lakcím nélkülként volt a nyilvántartásban, mert Kulcsra, a tulajdonában lévő telekre nem tudott bejelentkezni, mert nem volt az ingatlanak használatbavételi engedélye). A kórház szociális munkása szeretett volna megbizonyosodni arról, hogy az elhunytak nincsen családtagja, ezért kezdett bele a „nyomozásba”. Először az édesanyja testvéreit találta meg, majd a testvérek értesítették a Panaszost.

A Panaszos az édesanyja haláláról, illetve a balesetről 2010. június 16-án értesült. Aznap 11:00 óra körül hívta fel telefonon a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságot, ahol az ügyben eljáró rendőr „felettesével” beszélt. A balesettel kapcsolatosan először nem kapott információt, mivel a rendőrségen arra hivatkoztak, hogy telefonon nem adhatnak felvilágosítást. A Panaszos kérte, hogy mondjanak valamit, hogy mégis mi történt, mert Kecskeméten él. Erre tekintettel annyit mondtak, hogy 2010. június 7-én éjszaka a 6-os számú főúton elütötték az édesanyját, aki ennek következtében elhunyt. Megadták a részére az ügygel foglalkozó rendőr nevét és elérhetőségét azzal a céllal, hogy vegye fel vele a kapcsolatot, mert a temetési engedélyt ő állítja ki. A továbbiakban a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság részéről a Panaszos már csak ezzel a rendőrrel beszélt. 2010. június 16-án hívta fel először, megbeszélte vele, hogy másnap bemegy hozzá a temetési engedélyért, így 2010. június 17-én, csütörtökön elment Dunaújvárosba a temetést intézni. Az illetékes rendőr a balesetről nem mondott semmit, pedig a Panaszos megkérdezte, hogy mi történt, de a rendőr csak ugyanazt tudta elmondani, mint a „felettese”, arra hivatkozva, hogy nincsen nála semmilyen papír a balesettel kapcsolatosan, mert a hatósági boncoláshoz kiadta az iratokat. A Panaszos kérdezte a rendőrtől, hogy mikor tudhat meg többet a balesetről. Aki azt a tájékoztatás adta, hogy majd ha lezárul az ügy, mivel, mint közeli hozzátartozót értesíteniük kell, ezért az iratismertetésen lesz lehetősége a vizsgálati iratokat megtekinteni.

A Panaszos előadta továbbá, hogy a 2010. június 7-én este Kulcson történekről a szomszédok meséltek neki. A Rendőrség erről az eseményről nem közölt vele részleteket. A szomszédok elmondása után kezdte megérteni, hogy hogyan került az édesanyja Dunaújvárosba, illetve, hogy mit is keresett gyalog, éjszaka a 6-os számú főút mellett. A verekedésről, továbbá az édesanyjával szemben foganatosított intézkedésekről a mai napig nem tájékoztatta a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságról senki.

A Panaszos 2010. július 28-án volt ismételen személyesen a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságon, ahol a Kulcson történekről kapcsolatos ügyiratba szeretett volna betekintést kérni, de nem kapott, ugyanakkor tájékoztatták, hogy illetékességből az Adonyi Rendőrségre került át az ügy. A Dunaújvárosi Rendőrkapitányság portáján megadták az eljáró rendőr telefonszámát, akit a Panaszos azonnal fel is hívott. Az ügy előadója azt a tájékoztatást adta, hogy a Panaszosnak nincsen irat-betekintési joga, ugyanis az édesanyja tanú volt az ügyben, nem sértett és nem is gyanúsított, így emiatt csak annyit mondott el, hogy mikor kezdődött és mikor fejezték be az édesanyja kihallgatását. Az ügygel kapcsolatosan továbbiakat nem közölt, mert a Panaszosnak „nincsen joga hozzá”.

A Panaszos a fentiek alapján összességében az alábbiakat kifogásolta:

- édesanyja rendőrségre való „bevitelét”;
- a tanúkihallgatást követően a Rendőrség nem szállította haza az édesanyját, holott „ittas állapotban volt”, továbbá a Rendőrség munkatársai „tisztában” kellett legyenek azzal, hogy édesanyjánál nem volt készpénz, irat és fényvisszaverő mellény, ezen kívül a hazajutását szolgáló autóbusz „feltehetően” már nem közlekedett;
- a Rendőrség nem értesítette a Panaszost (sem édesanyja öt testvérét) arról, hogy édesanyja közúti baleset áldozata lett;
- a Panaszos nem kapott megfelelő felvilágosítást a baleset körülményeiről, illetőleg az azt megelőző „verekezés” részleteiről (büntetőeljárás).

II.

A Panasztestület a rendelkezésére bocsátott dokumentumokat megvizsgálta és 2011. április 27-én, a 168/2011. (IV. 27.) számú állásfoglalásában megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a Panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz való jogát és a 64. §-a szerinti panaszjogát.

A Panasztestület megállapította továbbá, hogy a Rendőrség a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságon történetekkel kapcsolatban nem tett eleget felvilágosítás-adási kötelezettségének és ezzel súlyos mértékben sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga, figyelemmel arra, hogy egy halálesetről és annak körülményeiről volt szó. A Panasztestület megállapította még, hogy mivel a Panaszos a Rendőrség eljárását kifogásolta, annak jogszerűségét vitatta, fel kellett volna hívni a figyelmét arra, hogy joga van a Rendőrség eljárásával szemben panaszt előterjeszteni. A Panasztestület álláspontja szerint a Rendőrség e kötelezettségét nem teljesítette, így súlyos mértékben sérült a Panaszos tisztességes eljáráshoz, illetőleg a panasztételhez fűződő joga.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

III.

A rendelkezésre álló bizonyítási eszközökből (07030-105/56/2010 Rp. számú összefoglaló jelentés, ügyeletes tiszt szám nélküli jelentése, szolgálatparancsnok szám nélküli jelentése, körzeti megbízottak szám nélküli jelentései, Bűnügyi Osztály munkatársainak szám nélküli jelentései, Közlekedésrendészeti Osztály munkatársának 07030/3998/2010. ált. számú jelentése, Adony Rendőrőrs munkatársának 07030/1779/2010/ bü. számú jelentése, Közlekedésrendészeti Osztályvezető szám nélküli jelentése, 07030/504214/2010/ id. számú tanúkihallgatási jegyzőkönyv, 07030/1779/2010/ bü. számú tanúkihallgatási jegyzőkönyv, 07000/5158/2011. Rp. számú jelentés és a 07030-105/56/2010. Rp. számú jelentések) az alábbi tényállást állapítottam meg.

2010. június 7-én 19:15 órakor egy kulcsi polgárőr mobiltelefonon bejelentést tett a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságra, mely szerint egy vérző fejű embert talált, akit visszatart. Az ügyelet a helyszínre irányította a járőröket és a bűnügyi helyszínelőket, valamint a kulcsi körzeti megbízottat, összesen 6 főt. A helyszínre érkező rendőrök megállapították, hogy a Panaszos édesanyja (dunaújvárosi lakcím nélküli lakos) a nap folyamán egy kulcsi lakosnál, annak házában tartózkodott, majd 19:00 óra körüli időben a Panaszos édesanyjának élettársa megjelent ennél háznál és a Panaszos édesanyját kereste. Ekkor az a férfi, akinél a Panaszos édesanyja tartózkodott a háza elé kiment és összeszólalkozott az élettárssal, majd egy húsklopfolóval fejbe vágta. A bűncselekmény zajaira a Panaszos édesanyja – hiányos öltözetben – kiszaladt a két férfihez és közéjük állva gátolta meg a cselekmények további folytatását.

A helyszíni adatgyűjtést követően a Panaszos édesanyjának élettársát, mint sértettet az Országos Mentőszolgálat (a továbbiakban: OMSZ) munkatársai a Dunaújvárosi Szent Pantaleon Kórházba szállították, az elkövetéssel gyanúsítható másik férfit pedig a rendőrök előállították a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságra.

Az ügyben a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 170. § (2) bekezdésébe ütköző és a szerint minősülő testi sértés kísérlete miatt indult büntetőeljárás.

A Panaszos édesanyjával közölték, hogy tanúkénti kihallgatása szükséges az ügyben és megkérték, hogy a szolgálatparancsnok úrral fáradjon be a kapitányságra. Ezt a Panaszos édesanyja tudomásul vette, felöltözött, majd önként bement a rendőrökkel a kapitányságra.

A tanúkénti kihallgatására a körülmények tisztázása céljából az ügyeletes tiszt adott utasítást. A Panaszos édesanyját az utasítást követően a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 67. § (1) és (2) bekezdéseit¹ alkalmazva szóban beidéztek és beszállították. Ezt egy r. törzsszázlós úr végezte, akinek jelentése szerint a Panaszos édesanyja az idézésre irányuló közlést tudomásul vette és önként szállt be a szolgálati gépkocsiba.

A Panaszos édesanyjának kihallgatását egy „forrányomos” szolgálatot ellátó r. zászlós hölgy végezte 21:15 óra és 21:41 óra közötti időben. Jelentése szerint a Panaszos édesanyja a kihallgatása során szűkszavúan válaszolt a feltett kérdésekre, ittas állapota észlelhető volt, de mindez nem képezte akadályát kihallgatásának, mert a részére feltett kérdéseket megértette, azokra érthető választ adott, nem panaszkodott émelygésre, és nem produkált olyan tüneteket, amely ittas állapota miatt rosszulétre utalt volna. Kihallgatása során azt hajtogatta, hogy ő nem látott semmit, nem tud az esetről elmondani semmit, engedjék őt haza, haza akar menni. Szűkszavú vallomását követően költségtérítést nem igényelt. A kihallgatás befejezése után a kihallgató rendőr, valamint egy szintén forrányomos szolgálatban lévő r. zászlós úr az ügyeletes tisztnél együtt érdeklődtek meg a Panaszos édesanyja hazajutásának módját. Az ügyeletes tiszt közölte, hogy – mivel minden járőr intézkedik – a hazaszállításra nincs mód. Ezt követően az ügyeletes tiszt telefonon érdeklődött a Kulcs irányába induló autóbuszokról. Azt a tájékoztatást kapta, hogy 22:40 órakor indul az autóbusz-pályaudvarról Kulcsra az utolsó autóbusz. A Panaszos édesanyja a közlést tudomásul vette, nem jelezte, hogy nincs nála pénz és bérlet, őt a r. zászlós úr útbaigazította a kapitányságtól pár száz méterre lévő buszmegálló felé, majd a Panaszos édesanyja a kapitányságról 21:45 óra körüli időben eltávozott.

Az eljárás során szükségessé vált annak vizsgálata, hogy a Panaszos édesanyjának a tanúként történt kihallgatása megfelelő indokkal történt-e meg.

Ezzel kapcsolatban megállapítható, hogy az ügyeletes tiszt azon döntése, mely szerint a Panaszos édesanyjának kihallgatását szükségesnek tartotta indokolt volt, ugyanis az addig beszerzett adatok alapján a gyanúsított a bűncselekményt egy élet kioltására is alkalmas eszközzel (húsklopfoló) a sértett fejére mért ütések útján követte el. Ezen adatok alapján súlyosabb élet elleni bűncselekmény kísérlete sem volt ekkor kizárható, valamint az sem, hogy az elkövetővel szemben kényszerintézkedést kell alkalmazni. Más, a cselekményt

¹ Be. 67. § (1) és (2) bekezdései:

„(1) Ha e törvény kivételt nem tesz, a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság azt idézi, akinek a jelenléte az eljárási cselekménynél kötelező, illetőleg azt értesíti, akinek a jelenléte nem kötelező, de azt a törvény lehetővé teszi. Akit megidéztek, köteles az őt megidéző bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság előtt megjelenni.

(2) Az idézés és az értesítés írásban, illetőleg más alkalmas módon vagy eszközzel - különösen távbeszélő, telefax, számítógép útján - vagy a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság előtti személyes megjelenés alkalmával szóban történik. (...)”

közvetlenül megtapasztaló kívülálló tanú az ügyben nem merült fel, a Panaszos édesanyjának kihallgatásától várható információkat másként nem lehetett pótolni.

A tanúkihallgatást követően történt események kapcsán az alábbiak kerültek megállapításra.

A 07030-105/56/2010 Rp. számú összefoglaló jelentés szerint a Panaszos édesanyjának a hazaszállítása nem volt indokolt. Vele szemben az Rtv. 37. §-a² szerinti biztonsági intézkedés feltételei nem álltak fenn, hiszen az élet, testi épség védelmét megkívánó erősen ittas állapotot a vele érintkezésbe lépő rendőrök nem tapasztaltak, a Panaszos édesanyja arra vonatkozóan nem tett megjegyzést, hogy nincs nála pénz vagy bérlet, hazautazása pedig a 22:40 órakor induló autóbusszal biztosítottnak látszott. A busz eléréséhez elegendő idő, kb. 50 perc állt rendelkezésére. A Panaszos édesanyja az autóbuszra történő felszállást valószínűleg meg sem kísérelte, hiszen a 22:40 órakor az autóbusz-pályaudvarról induló járat a kapitánysághoz legközelebb eső, neki megmutatott megállóhoz kb. 22:47 órakor érhetett.

A későbbiek során a kapitányság ügyeletére 2010. június 7-én 22:53 órakor az OMSZ Székesfehérvári Ügyelete tett bejelentést, miszerint a 6-os számú főúton (66+300 km-szelvényben) egy személyt elütöttek. A kapitányság ügyelete a szolgálatparancsnokot, egy járőrt, valamint két fős közlekedési helyszíni szemle bizottságot irányított a helyszínre. A helyszíni intézkedések során megállapítást nyert, hogy egy személygépkocsi a 6-os számú főúton Adony felől Dunaújváros irányába közlekedett. A jelzett útszakaszhoz érve észrevett egy személyt, aki gyalogosan közlekedve az úttestet keresztezte. A gépkocsi vezetője az összeütközést elkerülni nem tudta, így a gépkocsi eleje nekiütközött a gyalogosnak, aki ennek következtében életveszélyes sérüléseket szenvedett. A sérültet a mentők a Dunaújvárosi Szent Pantaleon Kórházba szállították. A gyalogosnál iratokat nem találtak, róla a helyszínen intézkedő rendőrök állapították meg, hogy azonos a Panaszos édesanyjával. A Panaszos édesanyja 2010. június 13-án az elszendvedett polytraumatizációs sérüléseinek következtében elhalálozott. A balesettel kapcsolatban a Ket. rendelkezései alapján eljárás indult.

A baleset helyszínén a helyszínelő rendőr a sérült személy (a Panaszos édesanyja) lábbelijét és kulcsomóját, azok feltalálási helyét fényképfelvételen rögzítette, majd a feltalált tárgyakat a kórházba szállította. Más értéket a rendőrök nem találtak, értékleltár nem készült. A kórházban jelen volt a Panaszos édesanyjának élettársa, aki a balesetről és a sérülésről is tudott. A megindult eljárás során keletkezett jelentés rögzíti, hogy a kórházi orvos közlése szerint a Panaszos édesanyjának halála ügyében hozzátartozóként jelentkezett a

² Rtv. 37. §-a szerint:

„A rendőr az önvészélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése érdekében

a) megteszi a veszélyhelyzet elhárításához, megszüntetéséhez haladéktalanul szükséges, a feladatkörébe tartozó intézkedéseket;

b) intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállításában;

c) intézkedik az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására;

d) közterületen vagy nyilvános helyen - ha az élet vagy a testi épség védelme megkívánja - intézkedik a magatehetetlen, önkívületben lévő, illetve erősen ittas vagy bódult személynek a lakására vagy kijózanító állomásra, egészségügyi intézetbe kíséréséről, illetőleg szállításáról;

e) területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.”

Panaszos édesanyjának élettársa, kulcsi lakos. Mivel az elhunyt dunaújvárosi tartózkodási helyű lakcím nélküli személy volt, ezt követően további hozzátartozót az előadó már nem keresett.

A Közlekedésrendészeti Osztályvezető szám nélküli jelentése szerint a Panaszos 2010. június 16-án telefonon érdeklődött édesanyja közlekedési balesetéről kifogásolva, hogy őt nem értesítette a Rendőrség édesanyja haláláról. Az osztályvezető a Panaszost az eljárás alapvető tényadatairól felvilágosította, és azt is elmondta neki, hogy az értesítési kötelezettséget édesanyja élettársa felé teljesítették.

A Panaszos 2010. július 28-án telefonon érdeklődött a testi sértés ügyében folyó büntetőeljárásról az ügy előadójánál. Az előadó a Panaszos kérdésére közölte a kihallgatás idejét és időtartamát, azt a kérést azonban, amely a jegyzőkönyv megtekintésére irányult, megtagadta, tekintettel arra, hogy a Panaszosnak (mint az ügyben tanúként meghallgatott személy lányának) nincs jogosultsága édesanyja tanúkihallgatási jegyzőkönyvébe betekinteni, ugyanis a Be. a tanú hozzátartozójának ezt a jogot nem biztosítja.

IV.

Az ismertetett bizonyítékok alapján a rendőri intézkedés elleni panaszt az alábbi indokok alapján szüntettem meg, illetőleg utasítottam el.

1.) A Panaszos panaszában kifogásolta, hogy a rendőrök édesanyját a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságra „bevitték”, továbbá sérelmezte édesanyjának a Rendőrkapitányságról való távozásának körülményeit is.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„Akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

Az idézet rendelkezés egyértelműen arra a személyre vonatkozik, akivel szemben a Rendőrség az Rtv. szerinti rendőri intézkedést foganatosította. Ez azt jelenti, hogy a rendőri intézkedéssel szemben főszabály szerint kizárólag az érintett (az intézkedés alanya) tehet panaszt. A panaszolt esetekben a Rendőrség eljárása a Panaszos édesanyját érintette, aki a Rendőrség eljárását követően közúti közlekedési balesetből kifolyólag sajnálatos módon elhalálozott.

A hatósági eljárásban a jogutódlás kérdését a Ket. 16. §-a³ rendezi. Az Rtv. 92. § (1) bekezdésében írtakra tekintettel a rendőri intézkedés elleni panasztétel olyan

³ Ket. 16. §-a szerint:

„(1) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, vagy ha a hatósági ügy személyes jellege vagy a kötelezettség tartalma nem zárja ki, a polgári jog szerinti jogutódja lép
a) hivatalból indított vagy folytatott eljárásban a kieső ügyfél vagy
b) kérelemre indult eljárásban - az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfelet kivéve - a kieső ügyfél helyébe.

személyes jellegűnek minősül, amelyben jogutódlásnak nem lehet helye. Mivel pedig ebből az következik, hogy a kérelem nyilvánvalóan nem az előterjesztésre jogosulttól származik, amely tény az eljárás megindítását követően jutott a hatóság tudomására, az e részben vizsgált panasszal kapcsolatos eljárást a Ket. 31. § (1) a) pontja⁴ alapján – figyelemmel a Ket. 30. § f) pontjára⁵ – megszüntetem.

2.) A Panaszos sérelmezte, hogy a Rendőrség nem értesítette sem őt, sem édesanyja testvéreit édesanyja haláláról.

A Dunaújvárosi Rendőrkapitányság munkatársai az akkor hatályos a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmény esetén követendő rendőri eljárás szabályzata kiadásáról szóló 3/1998. ORFK (I. 31.) utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás) alapján hajtották végre a balesettel kapcsolatos helyszíni intézkedéseket, továbbá a balesetről és a kórházba szállítás tényéről az ORFK utasítás 118. pontja⁶ alapján értesítették – a rendelkezésükre álló adatok alapján – a Panaszos édesanyjának közvetlen hozzátartozóját, az élettársát. A Rendőrkapitányság e feladat ellátásával megbízott munkatársai a balesetet követően ellenőrizték az Országos Személynyilvántartó Rendszerben a Panaszos édesanyjának adatait, és megállapították, hogy nem rendelkezik lakcímmel. Ezért célszerű volt az a megoldás, hogy a korábbi verekedés kapcsán kórházba beszállított és ott tartózkodó élettársat értesítették a baleset bekövetkezéséről, illetőleg a sérült személy aktuális állapotáról, mint közeli hozzátartozót.

(2) Kérelemre indult eljárásban a kérelmező ügyfél jogutódja - az eljárásról való tudomásszerzéstől számított tíz munkanapon belül, de legkésőbb a jogutódlástól számított hat hónapon belül - kérheti a jogutódlás megállapítását.

(3) Jogszabály lehetővé teheti, hogy a jogerős határozat alapján jogosított ügyfél helyébe jogutódja lépjen. A jogerős határozattal megállapított kötelezettség esetén - indokolt esetben a teljesítési határidő egy alkalommal történő meghosszabbításával - lehetőséget kell adni a jogutódnak a kötelezettség önkéntes teljesítésére.

(4) A hatóságnak a jogutódlás előtt hozott döntése hatályos a jogutóddal szemben, kivéve

a) a jogelőd természetes személy ügyféllel szemben az eljárás akadályozása vagy az idézésről való távolmaradás miatt kötelezettséget megállapító végzést,

b) a jogelőd számára fizetési kedvezményt megállapító végzést, ideértve a késedelmi pótlék elengedéséről vagy mérsékléséről szóló végzést is és

c) a jogelőd természetes személy ügyfél számára költségmentességet engedélyező végzést.

(5) Jogutód hiányában a jogszabálysértő, illetve a közérdeket sértő vagy veszélyeztető állapot megszüntetéséről az eljáró hatóság hivatalból intézkedik.

(6) A jogutódlás kérdésében hozott végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye.”

⁴ Ket. 31. § (1) bekezdés a) pontja:

„(1) A hatóság az eljárást megszünteti, ha

a) a 30. § alapján a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának lett volna helye, az elutasítási ok azonban az eljárás megindítását követően jutott a hatóság tudomására, ”

⁵ Ket. 30. § f) pontja:

„A hatóság a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül, öt munkanapon belül elutasítja, ha

f) a kérelem nyilvánvalóan nem az előterjesztésére jogosulttól származik, vagy (...)”

⁶ 3//1998. ORFK (I. 31.) utasítás 118. pontja:

„A helyszínen életét veszített, vagy életveszélyes sérüléssel kórházba szállított személy közvetlen hozzátartozóját az ügyben eljáró közlekedési szerv haladéktalanul értesítse, illetve - ha az értesítendő személy lakóhelye az illetékességi területén kívül van, a társrendőri szervek szükség szerinti igénybevételeivel - intézkedjen az értesítéséről.

Amennyiben a közlekedési baleset sérültje gyermekkorú, a sérülés fokától függetlenül minden esetben kötelező a szülő vagy gondozó haladéktalan értesítése, tájékoztatása.

Az értesítést a körülményeknek megfelelő körültekintéssel és tapintattal kell megtenni.”

A Panaszos édesanyja a közlekedési baleset utáni hatodik napon, azaz 2010. június 13-án a kórházban elhunyt. Álláspontom szerint az elhalálozással kapcsolatos további értesítés – a már hivatkozott ORFK utasítás alapján is – nem a Rendőrség, hanem a kórház feladata volt.

Meg kell említeni azt a tényt, melyről a 07030/3998/2010. ált. számú jelentés számol be, miszerint a kórház egyik munkatársa (orvosa) 2010. június 15-én telefonon arról tájékoztatta a Rendőrséget, hogy a haláleset után az elhunyt hozzátartozójaként a Panaszos édesanyjának élettársa jelentkezett a kórházban.

Megállapítom, hogy a baleset és a haláleset vonatkozásában a Rendőrség a rá rótt értesítési és tájékoztatási kötelezettségét maradéktalanul végrehajtotta, ezért a panaszt e tekintetben elutasítom.

3.) A Panaszos kifogásolta, hogy nem kapott megfelelő tájékoztatást az édesanyját ért közlekedési baleset körülményeiről, illetőleg az azt megelőző, a rendőrségre szállítása kapcsán történt eseményekről.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése alapján: „A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni”.

A Panaszos 2010. június 16-án telefonon felvette a kapcsolatot a Közlekedésrendészeti Osztály vezetőjével, illetve a közlekedési baleset balesetvizsgálójával. Ezt követően 2010. június 17-én személyesen is megjelent a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságon és érdeklődött a közlekedési baleset körülményeiről a balesetvizsgáló rendőrnél, aki tájékoztatást adott a Panaszosnak az akkor rendelkezésre álló, a balesettel kapcsolatos információkról, ugyanakkor a verekedéssel kapcsolatos büntetőügy részleteiről nem volt lehetősége tájékoztatást adni, mivel arról nem volt tudomása.

A rendelkezésemre álló bizonyítási eszközök (a III. rész első bekezdésében felsorolt dokumentumok) alapján megállapítom, hogy az érintett szakterületen (közlekedésrendészet) szolgálatot teljesítő rendőrök (osztályvezető és az ügy előadója) a tőlük elvárható módon, a szakterületüket érintő és a vonatkozó normáknak megfelelően a Panaszos felé a tájékoztatás-adási kötelezettségünknek minden tekintetben, maradéktalanul eleget tettek.

A Panaszos 2010. július 28-án azzal a szándékkal jelent meg a Dunaújvárosi Rendőrkapitányságon, hogy a 2010. június 7-én történt bűncselekmény (testi sértés) irataiba betekintszen. A Rendőrkapitányság ügyeletén tájékoztatták arról, hogy az ügyben az Adonyi Rendőrőrs folytat büntetőeljárást, majd részére megadták a büntetőügyben eljáró rendőr hölgy nevét és telefonos elérhetőségét.

A Panaszos telefonon felvette a kapcsolatot a büntetőügy előadójával, aki tájékoztatta arról – figyelemmel a Be. 193. § (1) és (6) bekezdéseire⁷, továbbá a Be. 74/B. § (3)

⁷ Be. 193. § (1) és (6) bekezdései:

„(1) A nyomozás elvégzése után az ügyész vagy - ha az ügyész másképp nem rendelkezik - a nyomozó hatóság a gyanúsítottnak és a védőnek az erre kijelölt helyiségben átadja a nyomozás összefűzött iratait. Lehetővé kell tenni, hogy a gyanúsított és a védő az esetleges vádemelés alapjául szolgáló összes iratot - kivéve a zártan kezelt iratokat - megismerhesse.”

„(6) A nyomozás iratainak az (1), illetőleg a (3) bekezdés szerinti ismertetését követően a sértettet értesíteni kell arról, hogy a nyomozás iratait megtekintheti, és gyakorolhatja az őt a nyomozás során megillető más jogokat.”

bekezdésre⁸ –, hogy a Panaszost, mint a büntetőügyben szereplő tanú hozzátartozóját, nem illeti meg a büntetőügybe történő betekintési jogosultság. A Be. 74/B. § (5) bekezdése⁹ értelmében a sajtónak adható szűk körű felvilágosításon kívül az eljárásról felvilágosítás annak adható, akinek az eljárás lefolytatásához, illetőleg eredményéhez jogi érdeke fűződik, az erre vonatkozó engedély kiadása ügyészi kompetencia. A büntetőügy előadója kellő empátiával, a tőle elvárható módon közölte a Panaszossal édesanyja kihallgatására vonatkozó kezdő és befejező időpontokat, közölte, hogy édesanyja kihallgatásánál nem volt jelen, így erre tekintettel édesanyja távozásának körülményeiről nem tud megfelelő, hiteles tájékoztatást adni.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítom, hogy a bűnügyi szakterületen szolgálatot teljesítő rendőr hölgy a vonatkozó jogszabályokat figyelembe véve, a tőle elvárható felvilágosítást a Panaszos részére maradéktalanul megadta. Ezek alapján a felvilágosítás-adási kötelezettség vonatkozásában előterjesztett panaszt elutasítom.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

V.

A Panasztestület állásfoglalásában megállapította: *„A panaszos kifejezetten nem sérelmezte, de a Testület észlelte, hogy a panaszjog vonatkozásában sem tett eleget a rendőrség mindenben a törvényi kötelezettségének.”*¹⁰

E kérdés megítélésével kapcsolatban vizsgálni szükséges, hogy jelen eljárásban mely kifogásokat köteles a hatóság elbírálni. Ezzel kapcsolatban a Ket. egyértelműen rendelkezik a 29. § (1) bekezdésében¹¹. Az eljárás jelen esetben kérelemre indult, így a hatóság a kérelemben foglalt kifogások vizsgálatára és a panaszok elbírálására köteles. Ugyanerre a következtetésre utal egyébiránt a Fővárosi Bíróság egy korábbi ítélete is.¹²

⁸ Be. 74/B. § (3) bekezdése:

„Ha törvény kivételt nem tesz, a folyamatban lévő vagy befejezett büntetőügy irataiba csak az e törvény által erre feljogosított személy tekinthet be.”

⁹ Be. 74/B. § (5) bekezdése:

„A 74/A. §-ban meghatározott esetet kivéve az eljárásról felvilágosítás annak adható, akinek az eljárás lefolytatásához, illetőleg annak eredményéhez jogi érdeke fűződik. A vádirat benyújtásáig az ügyész, a bírósági eljárás során az eljáró bíróság elnöke - az ehhez fűződő jogi érdek igazolása után - engedélyezi az iratok megtekintését, illetőleg a szükséges felvilágosítás megadását.”

¹⁰ Panasztestület 168/2011. (IV. 27.) számú állásfoglalása 24. oldal 3) pont

¹¹ Ket. 29. § (1) bekezdése szerint:

„A hatósági eljárás az ügyfél kérelmére vagy hivatalból indul meg.”

¹² Fővárosi Bíróság 20.K.33.505/2010/6. számú ítélete:

„E körben jegyzi meg a bíróság, hogy a közigazgatási eljárás során mind az FRP-nek, mind pedig az alperesnek csak az a kötelessége, hogy a felperesi panaszban rögzítetteket vizsgálja, és ebben a körben jogszabályi hivatkozással alátámasztottan érdemben állást foglaljon.”

A fentiek alapján a Panasztestület idézett megállapítását érdemben nem vizsgáltam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése¹³, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein¹⁴ alapul.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 16. §-a, 29. § (1) bekezdése, 30. § f) pontja, 31. § (1) bekezdés a) pontja, 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. Törvény 24. §-a, 37. §-a, 92. § (1) bekezdése, 93. § (1), (3) és (4) bekezdései, 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdései;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény, 67. § (1) és (2) bekezdései, 74/B. § (3) és (5) bekezdése, 193. § (1) és (6) bekezdései;
- a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmény esetén követendő rendőri eljárás szabályzata kiadásáról szóló 3/1998. (I. 31.) ORFK utasítás 118. pontja.

Budapest, 2011. október 20.

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány

¹³ Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„Akinak az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

¹⁴ Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdései szerint:

„(6) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”